

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
RICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

LUXEMBOURG

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKYCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Sajtó- és Tájékoztatási Osztály

59/05. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY

2005. június 16.

A Bíróság ítélete a C-105/03. sz. ügyben

Maria Pupino

A BÍRÓSÁG KIMONDJA A NEMZETI JOG KÖZÖSSÉGI JOGGAL ÖSSZHANGBAN ÁLLÓ ÉRTELMEZÉSE ELVÉNEK ALKALMAZÁSÁT A BŰNTETŐÜGYEKBE FOLYTATOTT RENDŐRSÉGI ÉS IGAZSÁGÜGYI EGYÜTTMŰKÖDÉS TERÜLETÉN

A nemzeti jog korlátai között a nemzeti bíróság számára biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy a magukat bántalmazás sértettjének valló kiskorú gyermekek részére tanúvallomásuk megfelelő védelmet biztosító szabályok szerinti megtételét engedélyezze

Az olasz jogban a büntetőeljárás két szakaszra tagolódik: az előzetes nyomozásra, amely a bizonyítékok felkutatására és összegyűjtésére szolgál, és melynek alapján az eljárás megszüntetéséről vagy folytatásáról lehet határozni, valamint a tárgyalásra, ahol a bizonyítás történik.

Tizenhatodik életévét be nem töltött sértett sérelmére elkövetett nemi bűncselekmények esetén a bizonyításfelvétel korábban, már az előzetes nyomozás során elvégezhető. Ebben az esetben az előzetes nyomozás során tett vallomást annak a nyilvános tárgyaláson történő megisméltése nélkül is teljes értékű bizonyítékként kell elismerni. E különös szabályok célja a kiskorú sértett, mint tanú méltóságának, szemérmének és személyiségének a védelme.

Egy előzetes nyomozási szakaszban lévő büntetőeljárásban egy óvónőt a cselekmények elkövetésének időpontjában ötödik életévüket be nem töltött növendékei sérelmére elkövetett többrendbeli fegyverkezési eszközzel visszaélés bűncselekményével gyanúsítanak. A gyanúsítás szerint rendszeresen megverte, nyugtató beadásával és szájuk ragtapasszal való leragasztásával fenyegette, és az illemhelyre való kimenetelben megakadályozta őket.

Az ügyész indítványozta a vizsgálóbírónál nyolc gyermek, a bűncselekmények sértettjei és tanúi, vallomásainak már a tárgyalás előtti, különleges eljárás szerinti, az érintett kiskorúak méltóságát, magánéletét és nyugalma védelemben részesítő részletes szabályok alapján

történő összegyűjtését. Előadta, hogy a bizonyításfelvétel a tanúk rendkívül fiatal kora és lelkiállapotuk elkerülhetetlen változása, valamint az esetleges pszichológiai elfojtási folyamat miatt nem halasztható a tárgyalásig. A gyanúsított álláspontja szerint az indítvány a büntetőeljárás törvényben írt egyik eset hatálya alá sem tartozik.

Az ügyben eljáró olasz bíróság azt kérdezte az Európai Közösségek Bíróságától, hogy a sértett jogállásáról szóló tanácsi kerethatározat¹ alapján a nemzeti bíróság számára biztosítani kell-e azt a lehetőséget, hogy a magukat bántalmazás sértettjének valló kiskorú gyermekek részére tanúvallomásuk megfelelő védelmet biztosító szabályok szerinti, nyilvános tárgyaláson kívüli, azt megelőző megtételét engedélyezze.

A Bíróság először is emlékeztet arra, hogy a kerethatározatot az EU-Szerződés büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködésre vonatkozó rendelkezései alapján fogadták el. A Bíróság e rendelkezésekkel kapcsolatos előzetes döntéshozatali hatáskörének feltétele a tagállamok e hatáskört elfogadó nyilatkozata. Olaszország tett ilyen nyilatkozatot.

A Bíróság hangsúlyozza, hogy a nemzeti jog alkalmazásakor az olasz bíróság, amennyire csak lehetséges, a kerethatározatban kitűzött cél elérése érdekében a kerethatározat szövegére és céljára tekintettel köteles értelmezni a nemzeti jogot.

A Bíróság megállapítja: a kerethatározatnak megfelelően minden tagállam biztosítja a sértett számára az eljárás során a meghallgatás és a bizonyítékok szolgáltatásának lehetőségét, és megfelelő intézkedéseket tesz annak biztosítása érdekében, hogy hatóságai a sértetteket csak a büntetőeljárás céljainak eléréséhez szükséges mértékben hallgassák ki. Ez arra kötelez minden tagállamot, hogy az eljárások során biztosítsák a sértettek méltóságának kellő tiszteletben tartását, és hogy a különösen veszélyeztetett sértettek a különleges helyzetüknek legmegfelelőbb bánásmódban részesüljenek. A tagállamoknak biztosítaniuk kell azt is, hogy azok a sértettek, akiket meg kell védeni a nyilvános bírósági tárgyaláson való tanúskodás következményeitől, jogosultak legyenek olyan feltételek mellett vallomást tenni, amelyekkel a fenti cél elérhető.

A kerethatározat nem határozza meg a veszélyeztetett sértett fogalmát, ám amennyiben kiskorú gyermekek azt állítják, hogy bántalmazták őket, e gyermekek a különleges védelem vonatkozásában megfelelnek e minősítésnek.

A Bíróság leszögezi, hogy a vallomástételi feltételeknek az adott tagállam jogrendje alapvető elveivel összeegyeztethetőknek kell lenniük.

Az Európai Unió a közösségi jog általános elveiként tartja tiszteletben az alapvető jogokat, ahogyan azokat az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény² biztosítja, továbbá ahogyan azok a tagállamok közös alkotmányos hagyományaiból erednek. A kerethatározatot tehát az alapvető jogokat, köztük különösen a tisztességes eljáráshoz való jogot tiszteletben tartva kell értelmezni.

A Bíróság kimondja: a nemzeti bíróság számára biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy a magukat bántalmazás sértettjének valló kiskorú gyermekek részére tanúvallomásuk számukra megfelelő védelmet biztosító szabályok szerinti, például nyilvános tárgyaláson kívüli és azt megelőző megtételét engedélyezze.

¹ 2001. március 15-i 2001/220/IB tanácsi kerethatározat, HL L 82., 1. o.

² 1950. november 4-én Rómában aláírt.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

Elérhető nyelvek: DE, EL, EN, ES, FR, IT, HU, NL, PL, PT

Az ítélet teljes szövege a Bíróság honlapján található.

<http://curia.eu.int/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=hu>

Az ítéletek szövege általában a kihirdetés napján közép-európai idő szerinti 12 órától megtekinthető.

Bővebb információért forduljon Lehóczki Balázshoz.

Tel: (00352) 4303 5499 Fax: (00352) 4303 2028